

3 Vragenuur

Vragenuur

Vragen Van der Plas

Vragen van het lid Van der Plas aan de minister van Justitie en Veiligheid over onbeantwoorde schriftelijke vragen inzake het bericht dat een oud-AIVD'er waarschuwt dat brandstichtingen door dierenextremisten "weer terug dreigen te komen".

De voorzitter:

Ik geef graag het woord aan mevrouw Van der Plas van de fractie van BBB, die eveneens een vraag heeft aan de minister van Justitie en Veiligheid. Het woord is aan mevrouw Van der Plas.

Mevrouw Van der Plas (BBB):

Dank u wel, voorzitter. Deze vraag is sinds dit weekend extra actueel geworden, maar deze vraag komt ook voort uit een aantal schriftelijke vragen die ik op 8 juli al heb ingediend. De termijn om die schriftelijk te beantwoorden is verstreken, dus dan wordt volgens de regels een mondelinge vraag toegekend. Wat schetst mijn verbazing? Een kwartier na mijn aanvraag voor een mondelinge vraag hadden wij de antwoorden van de minister binnen. Procesmatig zou ik daarover willen vragen hoe dat dan werkt, want kennelijk liggen de antwoorden al in een la en kunnen de vragen na zo'n aanvraag wél snel beantwoord worden. Maar daar sta ik hier niet voor, hoewel ik het wel graag wil weten.

Ik sta hier vanwege het toenemende dierenextremisme. Ik heb daar dus in juli al een vraag over gesteld. Die ging erover dat een oud-medewerker van de AIVD, de binnenlandse veiligheidsdienst, had aangegeven dat de dreiging van aanslagen en brandstichtingen terug dreigt te komen. Dat was in juli. Afgelopen zaterdag schrokken wij heel erg van een bericht in De Telegraaf, waarin de dierenactivist, de dierenextremist, Adriaan B. heeft aangegeven het partijkantoor van de BBB in de fik te willen zetten. Ik zeg "dierenextremist"; ik zou bijna "dierenterrorist" willen zeggen. Niet bijna; dat zeg ik: dierenterrorist. Gelukkig heeft de politie snel gehandeld, is de man na onze aangifte direct opgepakt en zit hij nog vast, bij mijn weten. Maar dit is dus eigenlijk wat de meneer van de AIVD al had voorspeld.

Ik heb daarover een aantal vragen. Op maandag 7 juli zijn in Apeldoorn bijvoorbeeld actievoerders aangehouden die zich bij een slachterij hadden vastgeketend. Ze stonden ook vrij snel weer op straat. Ik vroeg mij af of Adriaan B., de man die dreigde het partijkantoor van de BBB in de fik te zetten, hier ook bij zat. Hoe lang is hij dan vastgehouden? Is hij überhaupt nog op het netvlies geweest bij de veiligheidsdiensten?

Ik heb nog een andere vraag aan de minister. Hij schrijft dat er geen aantoonbare geweldsdreiging uitgaat van de Nederlandse dierenrechtenbeweging. Is dat sinds dit weekend wél het geval?

De AIVD kan via het jaarverslag rapporteren over de dreigingen voor de nationale veiligheid die zich in het afgelopen jaar hebben voorgedaan. Daarin is deze groep — dan heb ik het over het Dierenbevrijdingsfront, onder andere — de afgelopen jaren niet genoemd. Ik vraag mij af hoe dit kan. Hoe kan het dat zij niet worden genoemd? Als je op hun sociale media kijkt, zie je dat die bol staan van foto's en filmpjes van aanslagen, brandstichtingen en insluipingen. Er is daar in ieder geval sprake van verheerlijking van geweld en terrorisme.

Hier houd ik het heel eventjes bij, voorzitter.

De voorzitter:

De minister.

Minister Van Weel:

Voorzitter. Mevrouw Van der Plas — laat ik daarmee beginnen — refereert aan de antwoorden op Kamervragen die ze in juli heeft gesteld en waarop ze pas vanmorgen antwoord heeft gekregen. Die antwoorden heb ik aangehouden, juist vanwege alles wat er beweegt op dit dossier. Afgelopen weekend is daar, denk ik, een voorbeeld van. Dat wilden wij heel graag nog verwerken in de antwoorden op deze vragen. Want dierenactivisme, dierenextremisme, is geen stilstaand doel. Ik denk dat we hier dit weekend allemaal een inkijkje in hebben gekregen, in het interview met Adriaan B., waar de politie terecht op gereageerd heeft. Er kan wel degelijk een dreiging uitgaan van een aantal van dit soort mensen en bewegingen in die wereld.

Het dreigingsbeeld waar u aan refereert, is het laatste dreigingsbeeld dat de NCTV heeft opgesteld; dat is van 17 juni. De NCTV doet dat op basis van een aantal vragen. Welke strafrechtelijke onderzoeken zijn er geweest? Welke fenomenen hebben we gezien? Wat hebben de inlichtingendiensten aan ontwikkelingen gezien? Per definitie kijk je daarbij altijd terug. We hebben nu een aantal voorbeelden gezien. Ik denk aan de vermoedelijke brandstichting op grond van extremistische motieven — dat heb ik eerder zo genoemd tegenover u — bij Plukon. We hebben nu Adriaan B. gehad, die dreigt met extremistische acties tegen het kantoor van BBB. Dat zal ook aanleiding zijn om in volgende rapportages anders te kijken naar dit fenomeen. Het staat nu dus op de radar. We hebben daar oog voor. En ja, helaas irl je in beschouwingen altijd wat na over hoe het fenomeen zich ontwikkelt. Maar laat ik helder zijn: dit soort acties zijn extremistisch, niet meer activistisch.

Mevrouw Van der Plas (BBB):

Die zijn inderdaad extremistisch. Die zijn in mijn ogen zelfs terroristisch. Dit is maatschappij-ontwrichtend. Dat staat ook in de definitie. Ik ben dus blij dat daar anders naar gekeken wordt. Maar ik vraag me toch af hoe het kan dat dit allemaal niet in beeld was. Ik weet zelfs wat zich daar allemaal afspeelt. Wat op sociale media verschijnt, is gewoon schokkend. Ik vind het gewoon terrorisme. Ik vraag aan de minister of hij het daarmee eens is.

Minister Van Weel:

Ik heb u net gezegd dat er een schuivende lijn is tussen activisme, extremisme en, in een extreem geval, terrorisme. Op dit moment duidt de NCTV deze acties aan als extre-

tisch. Vanuit dat oogpunt zullen ze daarnaar gaan kijken en daar onderzoek naar gaan doen.

Mevrouw Van der Plas (BBB):

Wat is er de afgelopen driekwart jaar gebeurd, na het eerste signaal van de brancheorganisaties Vee&Logistiek, POV — dat is de varkensorganisatie — en LTO? Zij hebben vorig jaar de noodklok geluid. Zij kregen van de NCTV het verzoek om incidenten zelf in beeld te brengen. Waarom is er na de dreiging van afgelopen weekend aan het adres van een veetransporteur geen contact opgenomen met de brancheorganisaties? Is het dierenactivismenetwerk duidelijk in beeld gebracht? Is duidelijk welke lijnen tussen welke organisaties lopen? Mijn laatste vraag aan de minister is de volgende. De minister had in juli bij een eerdere mondelinge vraag beloofd om direct contact op te nemen met LTO. Bij mijn weten is dat nog niet gebeurd. Mijn vraag is: wanneer gaat dat gebeuren en waarom is dat nog niet gebeurd?

Minister Van Weel:

Maar meteen in antwoord op uw laatste vraag: dat heb ik inderdaad toegezegd. Ik was in de veronderstelling dat dat contact er ook geweest is. Dat hoeft niet altijd van mij uit te gaan. Het is misschien nog wel veel nuttiger als dat contact van de NCTV uitgaat en zij deze signalen ophalen. Als dat inderdaad niet gebeurd is, bied ik daar mijn verontschuldiging voor aan en gaan we dat alsnog heel snel doen.

Mevrouw Van der Plas (BBB):

Eén onbeantwoorde vraag: is het dierenactivismenetwerk goed in beeld gebracht en is duidelijk welke lijnen tussen welke organisaties lopen?

Minister Van Weel:

Het is een onderwerp dat onderzocht wordt. Het wordt niet voor niets genoemd in de diverse beelden. Alleen speelt dat zich af in de wereld van de inlichtingen, politieonderzoeken en anderszins, dus ik kan daar, hier in het openbaar, niet heel veel over zeggen, anders dan dat we naar aanleiding van deze recente incidenten gaan kijken hoe we dit nader gaan duiden in het openbare Dreigingsbeeld Terro-risme Nederland.

Mevrouw Van der Werf (D66):

Laat ik vooropstellen dat dreigen met brandstichtingen bij partijkantoren, zoals vorige week bij BBB gebeurde, onacceptabel is en dat wij zo niet met elkaar om moeten gaan in dit land, ook niet als je verschilt van mening. We zien steeds vaker dat politici en partijen bedreigd worden, terwijl het werk dat zij doen essentieel is om onze democratie draaiende te houden. Ik ben benieuwd wat de minister van plan is actief te gaan doen om dat gevaar te beperken.

Minister Van Weel:

Ik denk dat we als dienaars van het openbaar bestuur allemaal voorbeelden kennen van een verharding in de maatschappij en van polarisatie, waarbij meningen absolute waarheden zijn geworden en ook collega's van mij in het kabinet slachtoffer zijn van betichtingen en het gesprek niet meer kunnen aangaan. Openingen van academische jaren,

om maar een voorbeeld te noemen, kunnen niet ongestoord doorgang vinden, omdat er geen dialoog meer mogelijk is. Dat zie je op een heleboel plekken. Als dat uitmondt in extremisme en terrorisme, is de politie echt aan zet, want dat is een keiharde grens. Maar daaronder is er ontzettend veel wat onaangenaam is, helemaal niets bijdraagt aan het debat en niet bijdraagt aan een oplossing. Ook dat gesprek moeten we met elkaar voeren. Het kan niet alleen maar betekenen dat politici weerbaarheidstrainingen krijgen, omdat het vak nu eenmaal vereist dat je je voor rotte vis of wat dan ook laat uitmaken, je geïntimideerd wordt bij je woning of nog erger, zoals we ook hebben gezien. We hebben gezien dat auto's, huizen en bedrijven in de fik werden gestoken. We hebben gezien dat het partijkantoor van BBB bedreigd werd. Het zijn wat mij betreft allemaal dieptepunten, omdat uiteindelijk ook iedereen die hier in deze Kamer zit, de intentie heeft om bij te dragen aan een beter land. Je kunt het eens zijn met bepaalde partijen of niet, maar uiteindelijk moeten we dat gesprek hier wel met elkaar voeren. Ik vind dat wij het voorbeeld moeten geven in de toon die we met z'n allen bezigen, in de manier waarop we het debat met elkaar voeren en in hoe we ons proberen te verplaatsen in de ander.

Maar ik zou die oproep ook willen doen aan de mensen op straat, aan de bevolking, niet alleen richting ons als politici, maar ook richting burens en in verenigingen. Ik hoor namelijk steeds vaker dat mensen discussies maar uit de weg gaan omdat ze radicaliseren. We hebben dat voor het eerst op grote schaal gezien in de coronatijd, waarin mensen ook binnen familieverbanden onderwerpen vermeden. We zien dat nu ook nog doorklinken in gemeenschappen, verenigingen en buurthuizen. Ik vind dat een hele slechte ontwikkeling. We zullen het toch echt met elkaar moeten doen in dit land. Dat vereist dat we naar elkaar luisteren. Dat vereist dat je politiek niet intimideert, of erger. Wat dat betreft was het voorbeeld van Adriaan B., die is opgepakt, een triest dieptepunt.

De voorzitter:

Dank u wel. Dank aan de minister van Justitie en Veiligheid, die we deze week nog vaker in dit gebouw zullen aantreffen. O, mevrouw Van der Plas heeft een vervolgvraag. Zij heeft 30 seconden.

Mevrouw Van der Plas (BBB):

Ja, ik heb nog een vervolgvraag. Ik wil heel graag dat deze minister hier echt serieus mee aan de slag gaat. Het gebruik van de woorden "eigenlijk komt dit maar heel zelden voor" is geen reden om er niks aan te doen. Het was ook heel zeldzaam dat een politicus een taart in zijn gezicht kreeg. Deze politicus is op 6 mei 2002 doodgeschoten. Het zijn maar kleine groepen, maar Volkert van der Graaf was ook een kleine groep. Ik wil dat de minister hier heel erg serieus mee aan de gang gaat, want dit gaat op een dag gruwelijk mis.

Minister Van Weel:

Waarvan akte. Ik heb gezegd dat we de afgelopen daden zeer serieus nemen en dat er onderzoek naar zal worden gedaan.

De voorzitter:

Nogmaals hartelijk dank.